

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1323

van **ADELIN BLANCQUAERT**

datum: 30 augustus 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Seksueel geweld - Bijstand aan slachtoffers

Op 9 maart 2021 stelde ik een vraag om uitleg (nr. 2096) over de mogelijke uitbreiding van de Salduzwet naar het slachtoffer. Zo kan een slachtoffer beter voorbereid worden op het verhoor, waarbij al die traumatische ervaringen mogelijk opnieuw beleefd zullen worden, en anderzijds kan het slachtoffer professioneel advies krijgen omtrent zijn of haar slachtofferrechten. De minister gaf aan dat ze gespecialiseerde advocaten van de Commissies voor Juridische Bijstand wil gaan inzetten bij de zorgcentra na seksueel geweld. Er worden dan ook opleidingen rond seksueel geweld georganiseerd voor de advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand. Ten slotte gaf de minister ook het volgende mee: "We willen eerst starten met een proefproject in het zorgcentrum van Gent. Ik ben op dit moment samen met de commissie juridische eerstelijnsbijstand van Gent en de verschillende andere partners op het terrein bezig met het uittekenen van de lijnen voor dat project, zodat we ermee van start kunnen gaan zodra de advocaten zijn opgeleid. Ook de verhouding tussen de eerste- en tweedelijnsbijstand en het benodigde budget zal daarbij worden uitgeklaard."

1. Zijn de lijnen voor het proefproject in Gent ondertussen al uitgetekend? Zo ja, kan de minister die grote lijnen meedelen? Welk budget wordt gereserveerd? Indien die er nog niet zijn, wanneer zullen ze wel beschikbaar zijn?
2. Hoelang zal het proefproject lopen?
3. Hoe zal het proefproject geëvalueerd worden?
4. Hoeveel inschrijvingen zijn er al voor de opleidingen seksueel geweld voor de advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand? Zitten deze opleidingen op schema en zullen de ingeschreven personen alle modules gevolgd hebben tegen eind oktober?
5. Wat is de huidige stand van zaken betreffende de Salduzwet voor slachtoffers? Heeft de minister nog overleg gehad met haar federale collega en wat was desgevallend het resultaat hiervan? Zo niet, welke andere initiatieven worden momenteel genomen om de bijstand aan slachtoffers nog uit te breiden?

ANTWOORD

op vraag nr. 1323 van 30 augustus 2021

van **ADELINE BLANCQUAERT**

1. De grote lijnen werden intussen samen met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen die de Zorgcentra na Seksueel Geweld coördineren, uitgetekend. Deze nota werd ook goedgekeurd door de stuurgroep van de Zorgcentra.

Via dit proefproject zullen slachtoffers van seksueel geweld vroegtijdig en gespecialiseerd juridische advies kunnen krijgen bij vragen over de procedure, het indienen van een klacht, hun rechten enz. Daarnaast kunnen slachtoffers zo ook, net zoals daders door Salduz, voorbereid worden op hun verhoor. Op die manier kunnen slachtoffers gericht, vrijblijvend en onafhankelijk worden bijgestaan bij de juridische aspecten van hun slachtofferschap, op een manier die hun belangen centraal stelt. Heel concreet zal een slachtoffer dat zich aanmeldt in het Zorgcentrum geïnformeerd kunnen worden over de mogelijkheid om een eerstelijnsadvocaat te consulteren. Een permanentielijst van opgeleide advocaten zal beschikbaar worden gemaakt en toelaten om binnen een zeer kort tijdsbestek een consultatie in te plannen via telefoon, videoconferentie of op locatie bij de CJB. De medewerkers van het Zorgcentrum kunnen het slachtoffer mee ondersteunen door bv. met zijn of haar toestemming het verhaal toe te lichten aan de advocaat zodat zij dit geen tweede keer hoeven te doen of indien het slachtoffer het wenst deelnemen aan de niet-fysieke consultatie indien die op het Zorgcentrum plaatsvindt.

Voor de advocaten werd een gespecialiseerd opleidingstraject uitgetekend zodat zij slachtoffers van seksueel geweld goed kunnen bijstaan en een antwoord kunnen formuleren op hun specifieke vragen. Zij staan in voor een eerstelijnsadvies dat vrijblijvend is en voor de vraagsteller geen voorwaarden voor verdere samenwerking inhoudt. Indien er toch langdurige juridische begeleiding gevraagd wordt kan de eerstelijnsadvocaat warm doorverwijzen naar ofwel de tweedelijnsbijstand in samenwerking met het Bureau voor Juridische Bijstand ofwel een gespecialiseerd advocaat.

Momenteel worden deze grote lijnen verder uitgewerkt in praktische afspraken. Hieruit zal ook blijken hoeveel advocaten er nodig zullen zijn om de permanentie te voorzien en hoeveel bijkomende middelen hiervoor nodig zijn. Ik verwacht hier de komende maand meer duidelijkheid over.

2. Het project loopt tot november 2022.
3. Er zal tijdens en op het einde van het proefproject gekeken worden of de samenwerking met de CJB leidt tot een betere juridische ondersteuning van de slachtoffers in het Zorgcentrum. De nood tot betere juridische bijstand kwam ook naar voren uit de evaluatie van de Zorgcentra. Er zal nagegaan kunnen worden hoe vaak en op welke manier er van het aanbod gebruik wordt gemaakt en de praktijk zal kenbaar maken of er aan de noden van de slachtoffers wordt tegemoet gekomen en waar we eventueel moeten bijsturen. De evaluatie zal ook aanleiding geven om de mogelijke uitrol van het project naar de andere zorgcentra goed voor te bereiden.

De evaluatie zal gebeuren door de afdeling Justitiehuisen in samenwerking met het IGVM en het ZSG Gent.

4. In eerste instantie had ik na advies van de Orde van de Vlaamse Balies een 70-tal plaatsen voorzien in de opleiding. Na één dag was de opleiding echter al volgeboekt en moest er een wachtlijst worden aangelegd. Daarom heb ik, in het belang van de slachtoffers, bijkomende plaatsen gecreëerd zodat alle advocaten op de wachtlijst de opleiding ook konden volgen. De eerste cyclus met een 70-tal plaatsen is gestart op 20 april 2021. Deze cyclus kan op schema afgerond worden tegen eind oktober. De tweede cyclus is gestart op 17 september 2021 en hiervoor zijn momenteel 223 inschrijvingen geregistreerd. Medio maart zal de tweede cyclus afgerond worden. In totaal zullen er dus ongeveer 300 advocaten de opleiding gevolgd hebben.
5. Mijn federale collega heeft me laten weten dat hij de inkomensgrens voor slachtoffers voor een proDeo-advocaat zal verlagen.

Intussen doe ik binnen mijn bevoegdheden alles wat ik kan om slachtoffers nog beter bij te staan. Als het project in Gent positief geëvalueerd wordt, zal ik een uitrol over de rest van Vlaanderen bekijken. Verder ben ik ook betrokken in de opmaak van de nieuwe samenwerkingsakkoorden die worden opgemaakt voor de Zorgcentra en zal mijn administratie deze mee ondertekenen. Deze samenwerkingsakkoorden voorzien in de systematische vatting van de dienst slachtofferonthaal bij ZSG-dossiers, waardoor het slachtoffer vanuit de dienst slachtofferonthaal een aanbod tot informatie en ondersteuning zal krijgen waarop het slachtoffer beroep kan doen tijdens de hele gerechtelijke procedure. De dienst slachtofferonthaal heeft ook een procedure uitgewerkt om de slachtoffers op een zo laagdrempelig mogelijke manier te bereiken.

Via de invulling van het personeelsplan stijgt bovendien de capaciteit van de diensten slachtofferonthaal met bijna 50%. Ik wil echt inzetten op een versterking van deze dienst. Daarom startte ik ook deze maand een slachtofferbevraging op om van slachtoffers zelf te horen wat hun ervaringen zijn en wat er beter kan bij de dienstverlening van de dienst slachtofferonthaal. Om die slachtoffers te bereiken die niet altijd met een even luide stem durven spreken, ga ik ook advocaten bevragen. Daarnaast wil ik ook de professionele mening van advocaten en magistraten over onze diensten, welke verbetering zij zien en welke ervaring zij hebben. Op basis van de resultaten van de bevraging zal ik de werking van de dienst bijsturen.

Daarnaast is ook de hervorming van het samenwerkingsakkoord slachtofferzorg volop aan de gang. Ik wil dit akkoord herwerken vanuit het gemeenschappelijk perspectief van het slachtoffer. We moeten starten van de vraag "wat heeft het slachtoffer nodig?" in plaats van "wat kan mijn organisatie bieden". In de loop van volgend jaar verwacht ik hierrond een nieuwe tekst uitgewerkt samen met alle betrokken partners.

In heel mijn beleid wil ik het slachtoffer centraal stellen. Dit is maar een kleine opsomming van tal van zaken die hierrond lopende zijn.